zákonem ze dne 16. dubna 1919, č. 216 Sb. z. a n., jehož § 12 ustanovuje:

»Nejvyšší soud jest oprávněn plenárním usnesením si upraviti jednací řád; k jeho platnosti vyžaduje se schválení vlády.

Jím buďtež stanovena pravidla pro vnitřní úřadování a spolu rozřešena otázka, zda a kdy mají povolány býti senáty s více než pěti členy (§ 10), zejména plenární senát, aby se usnášely o určitých právních otázkách, pak co má nařízeno býti, aby se jednotně rozhodovalo a nálezy ustálily.«

Jak patrno, je důležitost jednacího řádu podtržena i tím, že k jeho platnosti je třeba schválení vlády. Rozhodování v plenárním senátě, závislé na jednacím řádu, dotýká se přímo existence celého našeho právního řádu, neboť jím se dosahuje nezbytné jednotnosti judikatury.

Nejvyšší soud však dosud jednacího řádu nemá. Existuje sice t. zv. »prozatímní jednací řád nejvyššího soudu« podle presidiálního výnosu ze dne 6. prosince 1918, čís. pres. 50, avšak tento jakýsi »domácí řád« nejen, že neodpovídá dnešnímu organisačnímu a právnímu stavu (viz »Právní prakse«, roč. I., str. 79 a 112), avšak jest podle cit. § 12 zák. č. 216/1919 neplatný.

Jednacího řádu nejvyššího soudu dotklo se ustanovení § 8 novely č. 161/1936, kde sice o jednacím řádě se nemluví, avšak výslovně se vyvytýká, že vykonávání soudnictví v občanských věcech právních u nejvyššího soudu jest stanoveno zákonem o nejvyšším soudu, jehož podstatným ustanovením jest právě § 12, týkající se jednacího řádu.

Nejvyšší správní soud publikoval svůj jednací řád vládní vyhláškou ze dne 16. července 1937, č. 191 Sb. z. a n. Dvacáté výročí trvání republiky jest vhodnou příležitostí, aby nejvyšší soud také se usnesl na platném jednacím řádu dle zákona č. 216/1919.

Opravné prostředky proti rozhodnutím a opatřením Národní banky?

Hospodářská politika přináší na str. 169, č. 9/1938 tuto glosu:

Stanovy naší cedulové banky pocházejí z r. 1920 a připomínají stanovy cedulových bank v jiných státech, připínajíce se ke vzorům předválečným. Vznikla tedy platná právní ústava Národní banky v době, kdy cedulové banky měly jinou strukturu a jiné funkce hospodářské než dnes. Tehdy se omezovaly více méně na roli pasivní, zasahujíce politikou diskontní a censurou úvěrů do hospodářského života. Neměly však ve své kompetenci onu velkou oblast vrchnostenského působení jak tomu jest dnes. V nynější době převzala Národní banka devisovou kontrolu, ve které rozhoduje o celé úpravě platebního styku s cizinou, jenž dříve byl volný. Zastává zde prakticky veřejnou správu a analogicky měly by pro ni platiti všechny předpisy, jež platí pro správní řízení u veřejné správy včetně instančního postupu a včetně kontroly veřejné správy. Vývoj úvěrových poměrů u nás i v cizině dále způsobil, že cedulové banky nemohly se omeziti ve své úvěrové politice jen na instrumenty, jež jim poskytovala politika diskontní, nýbrž musely svoji činnost rozšířiti na různé druhy kontroly úvěrové a na různé přímé i nepřímé zásahy do peněžního trhu, ať již formou operací na volném trhu anebo formami, které jsou více méně zakryté.

Činnost a funkce cedulových bank přesáhly tedy onen rámec, který byl dáván oněm ústavům v době předválečné a který byl pak dán do formy jiných stanov a jiných ústavů. Staly se důležitými složkami veřejné správy, a proto bylo by v zájmu věci, aby také po stránce formální doplněny byly předpisy o jejich fungování novými ustanoveními, jež by vystihovaly spíše nynější funkce cedulových bank a tam, kde přímo zastupují veřejnou správu, poskytovaly onu právní ochranu a ony právní prostředky, jak to jest obvyklé ve veřejné správě vůbec.

Otázkou ovšem jest, zda problém jest prakticky řešitelný vzhledem k tomu, že všechna rozhodnutí a opatření Národní banky jsou řízena volnou úvahou, a že důvody jejich jsou obecenstvu nepřístupné a tudíž nepřezkoumatelné.